

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	EDU 328 Sosial elmlərin tədrisi metodikası, 6 AKTS
	Departament	Təhsil
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2026/27-ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Nərgiz Məcidli Mikayıl qızı
	E-mail:	Nargiz.majidli@gmail.com nargiz.majidli@khazar.org
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Nərimanov korpusu, otaq-401, Çərşənbə axşamı 9:00 -12:10, Nərimanov korpusu, otaq-203, Cümə axşamı 9:00-12:10
Prerekvizitlər	EDU 101 Təhsilə giriş	
Tədris dili	Azərbaycan	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	

Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. Azərbaycan Respublikası ümumtəhsil məktəbləri üçün fənn kurikulumları (I-XI siniflər), Bakı 2013 2. Təhsildə ölçmə və dəyərləndirmə, Redaktor. Hakan Atılqan, 6-cı nəşr, Anı nəşr. Ankara 2013 3. Qiymətləndirmə və monitorinq nəticələrindən istifadəyə dair təlim materialı, Xəzər Universiteti Nəşr. , Bakı 2013, 4. Assessment Principles and Practices – Quality Assessments in a Digital Age, IBO, 2018. 5. Making the PYP Happen: A Curriculum Framework for International Primary Education, UK 2009. 6. Social Studies Scope and Sequence PYP, 2008 7. Stiggins, R.J., Student-involved Classroom Assessment, USA, 2001. 8. Düşünən sinif üçün öyrətmə və öyrənmə üsulları, Alan Krouford, E.Vendi Soul, Samuel Metyu, Ceym Makinster Tənqidi təfəkkürün inkişafı üçün müəllim və yazı layihəsi 9. Teoriden pratiğe STEM eğitimi, Dr. Bekir Yıldırım, 2018 10. Fənn bilimleri öğretimi ve STEM etkinlikleri, Ahmet Tekbıyık, Gültekin Çakmakçı, 2018 11. Cooperative learning and teaching”, second edition. Edited by Thomas S.C.Farell, By Harumi Kimura, By George M. Jacobs 2023 12. http://www.edu.gov.az/upload/file/Statistikaveqiymetlendirme/2013/umumtehsil-sistemindeqiymetlendirmekonsepsiyasi.pdf 13. Məqalələr: http://www.nsta.org/elementaryschool/call-sc.aspx 14. http://www.nsta.org/generation-genius/ 15. http://www.kurikulum.az/index.php/az/resurslar/jurnal/nesrler 16. http://www.edu.gov.az/upload/file/cixish-16.10.09.pdf
--------------------------------------	---

	17. http://www.tipii.edu.az/az/ 18. https://solarsystem.nasa.gov/ 19. http://fcl.eun.org/tool4p3
Kursun təsviri:	“Sosial elmlərin tədrisi” kursu ibtidai siniflərdə sosial elmlərin tədrisi metodikasının əsaslarını əhatə edir. Bu kursda istifadə olunan metodlar, strategiyalar və yanaşmalar öz əksini tapmışdır. Bu fənn gələcəyin müəllimlərinə fənn, proqramının qurulması və fənnin aşılacağı bilik, bacarıq və vərdişlər haqqında məlumat verəcək və yeni yanaşmaları əks etdirəcəkdir.

Kursun məqsədi	Kursun məqsədi ibtidai məktəb şagirdlərinin müəllim namizədləri üçün həyat bilgisi və sosial elmlərin tədrisinin aşılmasını təmin etməkdir.		
Kursun (tədrisin) təlim nəticələri	Kursunun sonunda müəllim namizədləri: 1. Bütün şagirdlərin öyrənmə qabiliyyətinin olduğu və buna uyğun diferensiaslaşdırılmış təlimin qurulmasını öyrənəcəklər. 2. Dərs planlarının hazırlanmasını və integrativ dərslərin qurulması bacarığını əldə edəcəklər. 3. Təcrübələrin fənnin tədrisində rolunu öyrənəcəklər. 4. Texnologiyanın fənnin tədrisində əhəmiyyətli rol oynadığını əldə edəcəklər. 5. Fənlərarası layihə hazırlanması bacarıqların malik olacaqlar. 6. Qeyri-standart dərs qurma bacarıqlarına yiyələnəcəklər. 7. Hər bir dərsə uyğun qiymətləndirmə strategiyalarını və formalarını öyrənəcəklər. Kursun sonunda tələbələrdə aşağıdakı bacarıqların inkişaf etdirilməsi gözlənilir: Tədqiqat aparma, təhlil etmə, tətbiq etmə, şərh etmə, mühakimə etmə, nəticə çıxarma, problem həll etmə, səmərəli ünsiyyət qurma, təqdimat etmə, qrup şəklində işləmə, qrupu və özünü qiymətləndirmə. Təlim strategiyası: Dərsdə müxtəlif təlim metod və formalarından (məs. fərdi, qruplarla və cütlərlə iş) və üsullarından (məs. müzakirə, beyin həmləsi, təqdimatlar vs.) istifadə ediləcəkdir.		
Təlim metodları	Qrup müzakirəsi		
	Praktiki tapşırıqlar		
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aktivlik	Semestr müddətində	10
	Dərs planı (təqdimat)	Dekabr	10
	Layihə (təqdimat)	Dekabr	10
	Aralıq imtahanı	Noyabr	30

	Final imtahanı	Yanvar	40
	Yekun		100

Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Davamiyyət Limiti və İcazə Qaydaları Limitin aşılması və icazə qadağası: Semestr ərzində icazə verilən qaçırılma limitini aşan tələbələrin sonradan müəllimdən xüsusi icazə istəməsi və ya güzəşt gözləməsi qəti şəkildə qadağandır. Dərstdə Aktivlik və İştirak Qaydaları Müzakirələrdə iştirak: Tələbələrdən yalnız dinləyici olmaq deyil, həm də seminar və mühazirə zamanı verilən sualları cavablandırmaq, mövzu ətrafında fikir bildirmək və müzakirələrə qoşulmaq tələb olunur. Fəallığın balla qiymətləndirilməsi: Semestr ərzində dərstdə göstərilən aktivlik (mövzuya hazırlıqlı gəlmək, suallara məntiqli yanaşmaq, tapşırıqları vaxtında yerinə yetirmək) yekun aktivlik balına birbaşa təsir edir. Passiv iştirak və davamiyyət: Dərstdə sadəcə fiziki olaraq iştirak etmək (qeyri-aktiv olmaq) yüksək aktivlik balı qazanmaq üçün kifayət deyil. Dərs boyu ünsiyyətdən yayınmaq, başqa işlərlə məşğul olmaq və ya telefondan istifadə etmək həmin dərs üçün aktivlik balının sıfırlanmasına səbəb ola bilər Əsas Təqdimat İşləri Üzrə Qaydalar Son tarix və təhvil verilmə: Təqdimatlar mövzu cədvəlində göstərilən dərs günündə və vaxtında təhvil verilməlidir. Gecikmə və qəbul şərtləri: Üzrlü səbəb (rəsmi arayışla təsdiq olunan xəstəlik və s.) istisna olmaqla, təyin olunan günündə təqdim olunmayan işlər qətiyyənlə qəbul edilməyəcək və həmin tapşırıq üçün 0 (sıfır) bal yazılacaq. Layihə Hər bir tələbə ona verilən problem əsasında layihə işləməlidir. Qiymətləndirmə zamanı problemin təsviri, layihənin məqsədi, vəzifələri, fəaliyyət planı, zamanlama, məhsulun qiymətləndirilməsi aparılacaqdır. Məhsul qiymətləndirməsi zamanı faydalılığı, yeniliyi, məqsədə uyğunluğu əsas götürüləcəkdir.
--	--

	Fənn çərçivəsində süni intellekten istifadə qaydaları. F1. GSİ-dən istifadəyə icazə (Qismən icazə): Fənn çərçivəsində süni intellekten istifadə qaydaları. Bu fəndə Generativ Süni İntellekt (GSİ) alətlərindən istifadəyə qismən icazə verilir. Tələbələr GSİ alətlərindən yalnız aşağıdakı mərhələlərdə istifadə edə bilərlər: • Layihə strukturunun və ya planın qurulması. • Mətnin qrammatik redaktəsi və üslubun yoxlanılması. Şərtlər: Yazılı hesabatın məzmunu, verilənlərin təhlili, əsas arqumentlər və nəticələrin şərhini tam olaraq tələbə tərəfindən müstəqil şəkildə hazırlanmalıdır. Yuxarıda göstərilən hallardan kənar məqsədlərlə (məsələn, mətnin əsas hissəsinin yazılması və s.) GSİ-dən istifadə qəti şəkildə qadağandır. 2. Qaydalara riayət edilməməsinə görə məsuliyyət: Yuxarıda göstərilən qaydaların pozulması akademik dürüstlüyə zidd hesab edilir və tələbə barəsində aşağıdakı cəza tədbirləri tətbiq olunur: 1. Tapşırığın yenidən təqdim edilməsi;
--	---

Cədvəl dəyişdirilə bilər			
Həftə	Tarix	Mövzular	Dərslik/Tapşırıqlar
1		Fənnin əhəmiyyəti, məqsədi və məzmunu İbtidai siniflərdə sosial elmlərin rolu nədən ibarətdir? Dünyada sosial elmlər tələb olunan tələblər nələrdir?	http://www.nsta.org/about/positions/elementary.aspx http://www.nsta.org/generationgenius/

2		Kiçikyaşlı məktəblilərin psixoloji inkişafı, təfəkkür xüsusiyyətləri və qavrama səviyyələri. Müxtəlif yaş qruplarında sosial anlayışların qavranılması fərqlərinin təhlili	Jean Piaget — The Psychology of the Child (Uşağın psixologiyası) və ya The Origins of Intelligence in Children. (Uşaqlarda intellektin inkişaf mərhələləri və koqnitiv konstruktivizmin əsasları). Lev Vıqotski — Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. (Sosial mühitin, mədəniyyətin və ünsiyyətin uşaq təfəkkürünün inkişafındakı rolu — sosial-mədəni nəzəriyyə).
3		İnklüziv və differensiallaşdırılmış sosial elmlər mühiti.	Hazırlanmış material. Social Studies Scope and Sequence PYP, 2008 Səh.1-9 https://nasaclips.arc.nasa.gov/teachertoolbox/the5e
4		Sosial elmlərin tədrisində yeni yanaşmalar. 3E, 5E və 7E modelləri	Hazırlanmış material. http://www.nsta.org/elementaryschool/call-sc.aspx Azərbaycan Respublikası ümumtəhsil məktəbləri üçün fənn kurikulumları (I-XI siniflər), Bakı 2013 Fənn bilimleri öğretimi ve STEM etkinlikleri, Ahmet Tekbıyık, Gültekin Çakmakcı, 2018 (səh. 1739)
5		Sosial elmlərin tədrisi metodları. Kooperativ öyrənmə proqramı. Vəziyyət araşdırması.	Hazırlanmış material. "Cooperative learning and teaching", second edition. Edited by Thomas S.C.Farell, By Harumi Kimura, By George M. Jacobs 2023
6		Sosial elmlər dərslərinin planlaşdırılması və dərslərinin hazırlanması. Kompasito dərslər nümunələrinin təhlili.	http://www.tipii.edu.az/az/

7		Qlobal Vətəndaşlıq və Dayanaqlılıq.	UNESCO Publications — Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives (UNESCO-nun qlobal vətəndaşlıq təhsili üzrə əsas metodiki vəsaiti və hədəf proqramı). Vanessa Andreotti — Actionable Postcolonial Theory in Education (Qlobal vətəndaşlığa tənqidi və postkolonial yanaşmalar, şagirdlərdə qlobal şüurun formalaşdırılması).
Aralıq imtahanı			
8		Konstruktiv yanaşma .	Alan Krouford, E. Vendi Soul, Samuel Metyu, Ceym Makinster, "Düşünən sinif üçün öyrətmə və öyrənmə üsulları. Tənqidi təfəkkürün inkişafı üçün mütləq və yazı layihəsi

9		Öyrənmə modelləri. Problem əsaslı öyrənmə.	Hazırlanmış material https://www.tipii.edu.az/az/article/312-layihalar-metodu http://www.antalyaozelegitim.com/blog/ogrenme-problemleri/problemedayaliogretmestrategisi.html https://www.powerschool.com/blog/project-based-learning-benefitsexamples-and-resources/ https://ahaslides.com/az/blog/problem-based-learning/ https://ahaslides.com/az/blog/problem-based-learning/ Fənn bilimleri öğretimi ve STEM etkinlikleri, Ahmet Tekbıyık, Gültekin Çakmakcı, 2018səh.134138, 138-146
10		Layihə əsaslı öyrənmə	Hazırlanmış material https://www.tipii.edu.az/az/article/312-layihalar-metodu http://www.antalyaozelegitim.com/blog/ogrenme-problemleri/problemedayaliogretmestrategisi.html https://www.powerschool.com/blog/project-based-learning-benefitsexamples-and-resources/ https://ahaslides.com/az/blog/problem-based-learning/ https://ahaslides.com/az/blog/problem-based-learning/ Fənn bilimleri öğretimi ve STEM etkinlikleri, Ahmet Tekbıyık,

11.		Sosial elmlərin tədrisində inteqrasiya olunmuş dərslər nümunələrinin hazırlanması STEAM metodikası	Fənn bilimleri öğretimi ve STEM etkinlikleri, Ahmet Tekbıyık, Gültekin Çakmakcı, 2018səh.252- 260 Teoriden pratiğe STEM eğitimi, Dr. Bekir Yıldırım, 2018, səh.1-7
12		Sosial elmlərin tədrisində qiymətləndirmə metodları və vasitələri . TIMSS,PİRLS	http://www.edu.gov.az/upload/file/St atistika-ve-qiymetlendirme/2013/umumtehsilsist eminde-qiymetlendirmekonsepsiyasi.pdf http://fcl.eun.org/technology http://timssandpirls.bc.edu/timss2015/encyclopedia/countries/slovenia/thes_cience-curriculum-in-primaryandlower-secondary-grades/
13		Tələbə layihələrinin təqdimatı	
14		Tələbə layihələrinin təqdimatı	
15		Finala hazırlıq və ümumiləşdirmə.	
Final imtahanı			